

Ukininkas

Prekė su prisiuntimu:

Prusose 75 k.

Lietuvoje-Maskolijoje 2 r. 50 k.

Anglijoj' 3 šil. — Amerikoj' 75 c.

Tautiškas žmonių laikraštis.

Išeina kas mėnesis vieną kartą.

Adresas:

Frl. M. Saunus, Rokaiten,
per Neukirch, Ostpreussen.

Vardan tautos labo, tiesos ir laisvės!

Turinys. Valdžia šventvagiška. — Maskolai Lenkijoje. — Persitikrinimas. *Dovatos vaikas*. — Persekiojimas Lietuvių. *Suvalkų gub.*: Naumiestis. *V. Lopytojas*. *Karštas Lietuvis*. Pajevonys. *Ukininkas*. Kazliškiai. *Šunskietis*. *Kauno gub.*: Kratos Joniško pav. *Joniškietis*. Žandarų begėdiškumas. *Žmogus*. Kuršėnai. *Kurpius*. Radviliškis. Alėnai. — Ryga. *Kurpis*. Ryga. *Lietuvanis*. — **Valsėių reikalai**. Valsėių rastiškai. *Diegas*. Maskolių mokyklos. *Žioplis*. Kaip uriadninkai arklius perka. *T. R.* — **Parapijų reikalai**. Kantarų susiburimas. *Bažnyčios Tarnas*. — Skotijos Lietuviai. *Erš.* — Geras pilnas. — Atsakymai.

Valdžia šventvagiška.

Atkreipiame atidą mūsų skaitytojų ant žinių, patilpusių paskutiniuose numeruose „Ukininko“, ir „Varpo“. Iš tų žinių matyt, į ką pavirto persekiojimas lietuviškų raštų.

Klovainių asesorius *Kaškins*, kaip rašo № 1 „Varpo“ š m. pasnaudojo iš uždraudimo lietuviškos spaudos ir padarė sau iš to gerą gešeftą. Nusikaltusius jis paleisdavo už pinigų. Kad palengvinti sau darbą ir padidinti skaitlių aukų, jis sumislijo įsiuntinėti lietuviškus raštus pas turtingesnius ukininkus ir vėliaus ant jų užpuldavo. Tai yra negirdėti iškoli darbai valdžios tarnų. Gal but, kad tokių ponų yra daug, bet į viršų išėjo tik darbai Klovainių ases. Kaškino.

Kiti valdžios tarnai netur tiek drastos ir begėdiškumo, kiek garsusis Kaškino bet darbai jų turi tą patį siekį — jie teipgi įieško sau pelno ir daro visokius *gešeftus*. Štai Kuršėnų (Šiaulių pav.) uriadninkas *Šimbergis* visokiais bauginimais išvilioja nuo niekuo nenusikaltusios Pocienės 20 rub. (zr. kor.) Tokių atsitikimų, kaip tikka minėtas yra begalo daug. Valdžios tarnams svarbu yra, kad tik but už ką prisikabyt prie žmonių, o kas link sudo tai yra menkas daigtas: sudą jie pats padaro!

Savvalė, drasumas, žvėriškumas valdžios tarnų yra neišpasakyti. Jie išlaužia duris, atplešia skrynias, išvarto padėjimą, apvagia arba išplėšia ką gali, iskolioja, išniekina . . . Nėr ant jų sudo nėr teisybės.

Ir tai darosi po akių augštesnės valdžios, po akių pavieto viršininkų, gubernatorių, general-gubernatorių, ministerių ir paties caro!

Kits iš skaitytojų gal nusistebės tai išgirdęs ir užtėmęs: „tai yra tik darbai Vonsiackio, Kaškino, Kozellos ir kitų žemesniųjų tarnų,

kad augštesnėji valdžia apie tai žinotų, tai juos nubaustų“. Teip sanprotaudami mūsų tevyčiai išlieja visą savo neapykantą ant artymiausių kaltininkų mus persekiojimų ir mano, kad jeigu jų nebut, tai eitų viskas geriau. Mažiausias nepasisekimas mus priešų pripildo juos džiaugsmu, o jeigu da augštesnėji valdžia toki priešininką nubaudžia, tai toki tevyčiai jaučiasi veik užganėdintais.

Didei butų liudna, jeigu tarpe mus tevyčinių daug butų tokių svajotojų. Nelaimingi tie lietuviai, kurie tikisi geru igitį savo paniekintas tiesas, nės jiems reiks neužilgo persitikrinti, kad pasitikėjimai ant valdžios gerų norų, gerų velyjimų, tai yra tušti svajojimai, kad mūsų prašymai tai yra bereikalingas ausymas burnos, kad dejavimų mus nieks negirdi. Dagi apskundimas policijos tarnų į sudą yra tai tik silpnas nusiskundimo balsas, kuris tankiausiai dingsta ore.

Kad suprasti gerai mūsų padėjimą reikia mums atsiminti, kad Maskolijos valdžia tai ne yra žmonių valdžia, bet valdžia saujos ponų, kurie už sudėtus žmonių pinigus laiko kariūmenę ir gaujas *činovnikų*, parsidavusių tiems ponams už pinigų. Ta sauja ponų valdo visos šalies pinigų, išleidžia įstatymus, užziuri įstatymų pildymą, žodžiu neturi ant savę skitų ponų t. y. turi valią daryti kas tik jiems patinka.

Kad uždumti žmonėms akis jie sakosi viską darą vardan Dievo ir vardan žmonių labo. Kad prisivilioti prie savę gaujas tarnų, jie dalinasi su jais pinigais, nuo žmonių surinktais ir duoda jiems teipgi plačias tiesas, neapruožuotą valdžią elgtis su žmonėmis teip, kaip jiems patinka. Kadangi nėr sudo ant ministerio ir caro, dėlto nėr sudo nė ant žemesniųjų valdžios tarnų; valdžios tarnai pats darosi sudą tarp savę. Nori skūstis ant uriadninko (žemskio), skūskis jo viršininkui — *spravninkui*. Nori

pasiskųst ant *spravninko*, skųskis gubernatoriui ir tt. Jeigu viens skundiesi — tau netikės, daugeliui skųstis — nevalia. Iš to matyt, kad valdžios tarnams valia yra elgtis su žmonėmis kaip tik jiems patinka, o žmonėms nevalia yra jiems priešintis, nės, girdi, jų *asabos* esančios šventos, jie elgiasi vardan caro, vardan paties Dievo.

Štai kame šaltinis pikto ir nelaimių.

Maskolijos valdžia yra valdžia *šventragiška* ir jos įstatymai negali but pildomi.

Tikroji valdžia tai yra *žmonių valdžia*. Žmonės (jų pasiuntiniai) išleidžia įstatymus ir tik žmonių išleisti įstatymai gali but guodojami.

Maskoliai Lenkijoje.

Nesenei išėjo Varšavoje knygelė kunigaikščio Ščerbatovo „*valdymas kunigaikščio Paskevičiaus* (1832—1847)“. Paduodu pagal tą knygą nekuriu žinias, kurios ir Lietuviams gali buti akyvos. Sulaužęs sukilusius Lenkus 1831 m. Maskolių ciecorius Mikalojus I. užsimanė verste paversti juos į Maskolius. Jisai svajojo Lenkus per ilgą laiką visai į maskolius pavirsiant. Norėdamas tai pagreitinti Mikalojus I rupinosi kuodaugiausiai maskolių Lenkijoje priveisti ir maskoliškas žymes Lenkams užkabinti. Buvo atkelti į gryną Lenkiją maskoliai kolionistai ir apgyvendinti tarp Zakročino ir Kozovo. Bet jie pasak kun. Ščerbatovo, neužilgio sulenkėjo ir dabar tik pravoslaviškas tikėjimas juos atskiria nuo aplinkinių tikrųjų lenkų, šėip-gi jie viską priėmė nuo savo kaimynų — ir kalbą, ir drabužį, ir papročius, ir budą ukės apdirbimo. Tai-gi kolionizacija Lenkijos visai nepasisėkė.

Kaip žinome, Lietuvoje ir-gi bandyta įveisti maskoliškus kolionistus po Muravjovui, bet ir-gi su menku dėl maskolystės pasisėkimu.

1844 m. Mikalojus I buvo užsimanęs įvesti į lenkiškas knygas maskoliškas literas. Bet ir šitas užmanymas niekais užsibaigė ant pačių pradžių, tiktai keletas lenkiškų knygucių buvo atspausa *graždanka*, kurios skęste praskendo daugybėje lenkiškų knygų, ir valdžia toliau nebesikėsino spirtis prieš lenkiškas literas.

Pas mus Lietuvoje tas klausymas šiek-tiek pakrypo, nės mes Lietuviai daug silpnėsi už lenkus. Bet pabaiga *graždankos* ir pas mus ta pati, kaip ir Lenkijoje.

Tai-gi, ant 2 punktų maskolių valdžia pilnai pralaimėjo Lenkijoje. Užtai kituose dalykuose įvedimas maskoliškos kalbos ir tvarkos į valdžios vietas gana gerai maskoliams pasisėkė. Vienok dabar rodosi ženklai, kad paversti lenkus į maskolius valdžia jau nepasitiki. Bent tikėjimo persekioti jau nedrįsta, lenkiškos kalbos jau nepersekioja.

Persitikrinimas.

(Šių dienų vaizdelės.)

Vienas vaikas, vardu Varna, paragavęs seminarijos mokslo per keletą metų savo ten buvimo, — išstojo, atsisakė nuo pašaukimo į kunigystės stoną; pasakė visiems, kad jo „nebešaukia“ ir tiek: kiek be buvo pašaukimo, tai per tuos metus išgaravęs ir ant galų galo nė lašo neblikę.

Tėveliai neturtingi, visą viltį savo sunuje turėjo, laukė, kada tai jų sunelis pabaigs sunkius seminarijos mokslus, laukė, žiūrėjo į sunelį, kaip į saulę užtekančią ant jų vargingo gyvenimo, ir džiaugėsi: paliks jų sunelis kunigėliu, turės daug pinigų ir jiems duos, jų skolas išmokės, o gal ir žemės pripirks.... visi jam į ranką bučiuos... ir dušėlės iki septintos kartos bus išganytos!... Ir ant šio svieto, kiek tai garbės ir malonės jiems teks!... Jų sunus kunigas!... Pamislyjus net galva sukasi!...

O jis dabar štai kokią „štuką“ iškirto!... Ar jam protas pasimaišė, ar davatkos liežuvis sunesiojo, ar į kokią mergaitę isimylėjo?!...

Ir verkė tėvai ir prašė geroju ir barte barė; o jis „ne ir ne“, užsikirto ir tiek. Nebe-galėdamai patys ant gero kelio sunaus atvesti, karštai meldėsi ir Dievo prašė apšviesti jų sunų Dvasia šventa, ir Visų šventųjų užtarimo maldavo neapleisti jų vargšų senatvėj ir neturtuose esančių — nieko negelbėjo... Eina jau ant galo paskutinės globos jieškoti pas kunigą kleboną prašyti paklydusį sunų pertarti, ant gero kelio atvesti.

Saukia klebonėlis, — da jaunas žmogus, bet visų parapijonų ponų ir prašciokų mylimas, o vyskupo išaukštintas ir terp kitų išskiriamas (išvažiudamas į užrubežį jo priežiurai paliko net savo juodukus), — šaukia jaunikaitį Varną pas savę.

Kiek jau klebonėlis be turėjo iškalbos, visą suvartojo ši kart (o galva ir liežuvis jo ne jeib koki: toj pat valandoj moka apmest ir ataut), nurodė visą gražumą ir aukštumą pasišventimo but kunigu, ganyt žmonių dušeles, ant gero juos pamokyt: ir daug, daug jis privedžiojo, o tas kietsprandis Varna vis „ne grįšiu atgal“ ir tiek. Įkaito klebonas, nebe žino, ką ir be sakt, kaip be pertikrint tą vaikną, kad suprastų savo paklydimą; bebraukant prakaitą, klebonas nuleido akis žemyn pamatė savo pilvelį, it busą, linksmai nusišypsojęs ėmė jį glostyt ir tapnot: „žiurėk, sako, ar bučiau toks dabar, kad ne bučiau į kunigus ėjęs?!... Ko man dabar truksta?!... Tų žodžių visai užteko vaikinui, daugiau nebereikalavo: atsi-sveikino su klebonu galutinai pertikrintas savo paklydime... Po kelių dienų Varna atsi-sveikino

su tėvais ir giminėmis, išvažiavo atgal į mokslus, bet tik jau dabar tiesiai Petropilyn tepliorystės mokyties, prie ko nuo mažens turėjo palinkimą ir gabumą

Davatkos vaikais.

Persekiojimas Lietuvių.

Suvalkų gubern.

Naumiestis. (*Ir mirusių neaplenkia.*) 1900 m. 21 Gruodžio pasimirė Naumiesty V. Vasiliauckas, 25 metų vaikinai. Kastik gyvena parubežy neiškenčia ne užsiimdinėjęs kokiomis prekystėms. Teip-gi ir a. a. V. Vasiliauckas užsiėmęs buvo pergabenimu kontrabandų, o daugiausiai knygų ir laikraščių; už tokius darbus papuolė sykį į prakeiktus nagus gudų. Kožnam yra žinoma, kad „į balą puolęs sausas nekelsi“, ir V. Vasiliauckas papuolė po priežiūra policijos.

Už kelių metų pirm papuolimo po priežiūra policijos prisirašė prie ugnagesių. O visi ugnagesiai turi padarę tokią sutartį, kad jeigu katras iš ugnagesių numiršta, tai visi palaidoja velionį su likartomis, su karunomis ir su toms drapanoms, su kurioms eina ant ugnies. Teip-gi ir V. Vasiliauckui mirus atėjo visi ugnagesiai apsirėdę su *paradnai's*, kad paskutinį syk jam patarnauti. Jau vakaras netoli, ketina tuojaus leisti į bažnyčią, ugnagesiai laksto iš vieno kiemo į kitą, vis žiūrėdami, kaip čia padaryt, kad tik gražiau palaidot. Kepurės visų plyskėjo lyg kokios žvaigždės, ant mėlynų marškinių buvo juodi diržai, žodžiu sakant, visi labai gražiai išrodė.

Bet žemskių viršininkas Gerielovs, išgirdęs kad jau tuo leis į bažnyčią ir atsiminę, kad a. a. V. buvo po priežiūra policijos, išsiėmęs kokią tai birbuką sukirkė lyg ta rugana ant šetrijos kalno, subėgo žemskiai, lyg velniai šaukiami lipicierjais, o tas suriko: „bėkit, sakykit, kad nusirėdę, ba aš nepavelijiu su iškilme lydėd, ba jis buvo po policijos priežiūra. Žemskiai uždraudė su iškilme lydėt a. a. V., ir ugnagesiai turėjo nusirėdę.

O broliai, broliai prisistebėkite, ką daro su mumis maskoliai, negana ką gyvus spaudžia visokiais mokesčiais, kankina kalėjimuose, badu marina visokiose bado gubernijose, žodžiu sakant spaudžia vis kaip tik imano, ant galo pradeda ir numirusius persekioti!

V. Lopytojas.

— **Atsišaukimai.** Per tris Karalius, pasirodė lietuviški atsišaukimai, „*Kas tur ausis teklauso*“ pasirodė plačiu tarpu aplink Naumiestį.

Gudai kaip papaikę važinėjo, ir atsišaukimus krapštinėjo. Tą dieną buvo gudų kučia, ir nepaspėjo visas nukrapštyt, tai ant rytojaus prisakė vaitui važinėti, krapštinti ir tyrinėti.

Tam tarpe lietuviai daug kalbų pramanė. Vieni sakė, kad valdžia, pauosčius pėdas, užuodžianti, keno yra tos pėdos, kiti *posterin-garo*, kad vaitas išmieravęs sniege pėdas, ką buvo rastos pas prilipinimo vietą, ir buk tai eisę per pavietą klumpes mieruodami, ar neatrase tokias klumpes kaip ten išmindžiota. Tai teip žmonės kalba, o valdžia nukrapščius atsišaukimus tupi, ir tyli. Tik tai atsišaukimas prilipintas netoli Naumieščio kaime Bublelių prie blėtos gudiškos, ant paties erelio da ir dabar tebebuva: nė žemskiai, nė vaitas, nė žmonės nenudrasko ba bijosi, kad blėtą nepagadytų, kurią visas kaimas įtaisė.

Karštas Lietuvis.

Pajevonys. (Vilk. pav.) Veiverių mokslo.

Suval. gubern. užsiliko da nuo gilios senovės gražus paprotys leisti kvieslį ant vestuvių kviest. Atsimenu da kaip aš mažas buvau, koks tai buvo džiaugsmas kvieslį sulaukti. Įeina, budavo, jis į gričią, atsistoja pas duris ir kviečia, laikydamas rankoj ir pamaži purtydamas „kvieslį“, gražiai rutom paredytą, kaspinais ir ristuvais papuoštą, tarp rutų pakabintas mažas varpelis. Kvieslys skambina ir kviečia visus, senus ir jaunus, mažus ir didelius; kviečia ant panedėlio vakaro, ant utarninko ryto, ne ant vienos dienos — ant visos nedėlios. Subėga budavo tada visi žiūrėti „kvieslio“. Jei kur yra mergelių, jos paima kvieslį, ristuvais arba juosta papuočia. . . .

Bet . . . jau aš užaugau. Nebematau kvieslio. Kviečia mane ant vestuvių, atneša koki popiergalį taip biauariai priteptą, kad nė pats rašytojus negalėtų perskaityt. . . . Išžiūrėjo žmonės į ponus ir pradėjo juos pamėgdžiot, bet . . . kas išėjo? — Išėjo nė šuo, nė katė . . . Gal nebūčiau nė rašęs apie šitą naują madą, bet štai kas privertė: atėjo šimmet pas mane kvieslys, paduoda popierėlę; aš paimu, žiuru — maskoliškas antrašas; pradėdu skaityt — *maskoliškos literos, lietuviški žodžiai!* O parašyta mokintinio Veiverių, jau vyruko — už poros metų gal mokintoju tapti. . . .

Tai vaisiai maskoliško raugo! Kas bus iš jo per mokintojas, kad ir jis lietuvis?! Toks gali but da bjauresniu už tikrą maskolių! Ne vieną tokį judočių mokintoją jau turime savo krašte, ne vieną da tokį ir išleis Veiveriai!

Veiveriai! nesnauskite, nesnauskite, skaitykit lietuviškas knygeles ir laikraščius, meskit šalin maskolišką raugą! Drąsiau, vyrai!

„Ukininkas“.

Kazliškiai. (Vilkav. pav. Pažeriu val.)

Prie pat Šešupės gyvena du ukininku, kuriuos aplinkiniai vadina Mikais (vieni Vinciai Mikai, kiti Kaziai Mikai), o tikra jų pravardė Bar-

tuškai — artymi vieni kitiems giminės, persidaline vienus namus da ir po šei dienas gyvena neišsiskyrę ir kolonijas. Tuodu ukininku jau nuo senei yra pagarsėję nesutikimais tarp savęs. Vienok tie jų vaidai nebuvo garsūs pakol ne atsirado tarp jų judošiai — išdavikai.

Štai šimet po Visų Sventės Kaziai turėdami už kokius ten niekniekius piktumą ant Vincų užsiprašė pas save ant vieno vakaro Pažerių žemskį, su kuriuom gerai pasipažįsta, pavaišino pusėtinai degtine ir įprašė, kad tas, kaip jie vadina „ponulis“ nueitų į Vincų klėtį, kur skaitas laikraščius Vincų Baltramiejus ir žinoma, kuogreičiu jį suimtų. Žemskis prašė, kad palydėtų jį sulig tai klečiai, nės buvo labai tamsu; atlydėtas sulig klėčiai tuoj įkrapino į klėtį ir neradęs minėto skaitytojo pradėjo darbuotis. Štai jam bevartant kuparus ir stalčius ateina ir Baltramiejus. „Ponulis“, stovėdamas vidury klėties ir laikydamas rankoj, kokių ten popierių, klausia: „kas čia?! Vienok Baltramiejus nieko nelaukęs ištraukė iš jo tas popieras ir patį „ponulį“ nustumia į kampą. Atėjo motina Baltramiejaus, ir ponulis pradėjo rėkt, kad paduotęs į sudą, bet motina ne nusigando „ponulio“ ir šoko jį mušt su kokia ten knyga: „ar tu, bjaurybė, da čia losi!“

„Ponulis“ mato, kad gal but ankšta, išgirdo šnekant, kad jį nor suimt už tai kad jis nakčia viens įėjo į klėtį ir ėmė ten vartyt visokius daigtus, skubinaį smuko lauk ir jau negryžo. Parėjęs atgal į Kazius labai visus palinksmino ba parsinešė rankoj' nusiplėšęs kasnelį kokios ten popieros. Ant rytojaus da pamigdė „ponulį“ iki gerų pusryčių, potam išgatavo gerus pusryčius, pridėjo obuolių į kišenių ir išleido namo, tikėdami kad, parėjęs jam namo, atvažiuos žandarai ir paims Vincų Baltramiejų. Nesulaukdami ilgai paimant minėto vaikinio žada vėl skųst aukštesnei policijai.

Taigi broliai, kurie platinam apšvietimą privalome saugotis tų judošių, su jais nekalbėt ir suvis nesusidėt į jokią draugystę, idant ir kitus su savo bjauriais pasielgimais neįkaštų: į joki susirinkimą tokių neprimkim, nės rankos nepaduokim, tegul žino už ką tapo paniekintais ir koki prakeiktą darbą yra papildę.

Šunskietis.

Kauno gub.

Kratos Jonišio pav. 4 spalį atbrzdėjo į Svirplius į daktaro *Vaineikio* tėviškę Šiaulių žandarų viršininkas krėst; pasiėmė porą latviškų knygelį (jas tuoj sugrąžino) ir Juškos dainas (da nesugrąžino) da pačia diena krėtė kalmelyj pas dėdę daktaro *Varasaucką*; rado lietuvišką kalendorių: krėtė da Joniškyj pas *Eleną Indriulaitę* ir pas kaimyną *Veineikio*, ukininką

Jurgaitį. Pas Indriulaitę, rado porą nekaltų knygelį: „Budus gydimo nekurių ligų“ ir 2 dvasiškos įtalpas, pas Jurgaitį paėmė vieną knygą Juškos dainų ir revolverį; revolverio, kaip ir lietuviškų kyygų baisiai bijosi šnipukai. Laimingai, rodos perėjo audra; rado kokių niekniekių ir tiek. Džiaugėsi žmonės. 30 spalį pašaukė Jurgaitį į Šiaulius; ten jį tyrinėjo žandarų viršininkas; klausinėjo ypač apie Vaineikius: ar jie neturi ir neplatina lietuviškų knygų? ar daktaras neatsisųdavo kartais, ar neparsiveždavo parvažiuodamas į tėviškę? klausinėjo, kodėl daktaras ant svetimo atrašo laiškus rašė ir tt. Nieko neišgavo nuo žmogaus. Visi mislijom, kad ant to ir pasibaigs, bet kas tau davė? 3 gruodžio šaukia Jurgaitį pas savę Jonišio pristavas. Nuėjo žmogus ir ką-gi išgirdo? Išgirdo, kad pas pristavą yra atneštos jo lietuviškos knygos; pristavas jam sakė, kad tas knygas rado pas jo klėtį ant lentų sukavotas; ant tų knygų, sako, esant pavardė Jurgaičio. O šits žmogus nieko apie jokias knygas nežino, tik klauso išsižiojęs, ką ponas pristavas renčia.

— Ateisi kitą kartą, sako pristavas, tai parodysiu tas knygas ir pasakysiu, kas jas rado ir kas man atnešė.

— Aš apie jokias knygas nieko nežinau... Gal kas tyčia, kad mane įkašt, tas knygas jums pakišo.

Kad butų pakišęs pristavui dvidešimtpenkinę, butų viskas kaip ugnįj sudegę, bet Jurgaitis to turbūt nenorėjo. Nuėjo kitą kartą pas pristavą ir išgirdo nuo jo, kad tas knygas atnešusi viena moteriškė. Jurgaitis pamislįjo, kad tai padarė jo ukininkė. Matot jis neturi nė tėvo, nė motinos ir sesers išleistos, o žmogus nevedęs, tai reikia samdyt ukininkę; ant jos ir puolė kaltė. Nors ta visai gynėsi, kad jokių knygų nenešė pristavui, vienok Jurgaitis ją pavarė. O pristavas jau nebekalba apie dvidešimtpenkinę, tik apė šimtinę. Ir klebonas mus Šiaučiūnas galvą guldo už Jurgaitį, bet tas nieko negelbi. Navatnas kunigėlis: pirma per pamokslus keikė tas knygas, liepė nešt jas, kur radus, tiesiog į policijos rankas, o dabar da užtarauja Jurgaitį. Gal but kokia dievo-baiminga žmonelė, giliai įsidėjusi į širdį kunigėlio pamokslus, ir atgabeno pristavui tas knygas; bet veikiausiai tai čia darbas pačio pristavo; jis mislija tokiu budu išgaut nuo žmogaus kelias dešimtis, tik vargu pasiseks: gal taip išeis, kaip Pakruojų pristavui Kozello, tegul tik Jurgaitis nenusimina ir drąsiai varo pradėtą darbą. 13 gruodžio vėl šaukė Jurgaitį žandarų viršininkas į Šiaulius; matyt Jonišio pristavas jau nusiuntė jam tas knygas. Ką ten girdėjo žmogus, kitą kartą parašysiu. O Jonišio pristavui turbūt jau pradės darytis ir

karšta ir šalta. Matot 15 gruodžio buvusi Jurgaičio ukininkė pasiėmė su savim kelis vyrus ir nuėjo pas pristavą. Jei pristavas sakys, kad ji atnešė knygas, tai ji rengiasi prokuroriui skustis. Pristavas girdėt jau pasakoja, kad tas žmogus, kuris atnešė knygas jau kas-žin kur už kelių žemių; jau jis, sako, Amerikoje. Matot kaip pradės mėtyt pėdas. Tik drąsiai darykit — viskas gerai išeis! Dovanot už tokias šunyles niekad negalima.

Joniškietis.

Žandarų begėdiškumas. Jau buvo rašyta „Ukininkė“ kad *Steigrilių* sodžijų liepos mėn. areštavo Vladislavą Poželą. Rastę pas jį nieko ypatingo nerado ir vaikas mislijo greitai atsikratęs nuo raudonsilių, bet kas tau davė! Panevėžio žandarų viršininkas Vasiljev'as gudrus žmogus, jis iš adatos vežimą priskaldo. O kaip moka kitiems galvą apskut! Va, rugpjūčio mėnesįj paleido jis gandą, kad Požela viską išgiedojo — „Tai, giriasi Vasiljev'as, pirmutinis mano gyvenime jaunikaitis, kuris teip atvirai, iš tikros širdies viską išpasakojo! Dabar kaip ant delno pas mus ta „Mintaujos-Liepojaus-Palangos kompanija“. Požela aprašė su mažiausiom smulkmenom lietuvių ratelius Mintaujos ir Liepojaus!... Daug da priplepėjo Vasiljev'as; buvo žmonių, ką įtikėjo jo kalbai; žinoma, tas tik užkenkė. Čia da vienas visiems paveikslas: jis ir geriausiu rodytusi raudonsiulis, jis vis gyvatė!

Bet štai iki ko daėjo šnipas: vieną dieną atūžia jis į tėvyškę Poželos ir prispiria jo brolių atiduoti lietuviškas knygas. Vladislavas buvo liepęs atiduoti Vasiljevui cenzuruotas Juškos dainas, Miežnio žodyną; brolis jas ir atidavė. Tada liepė šnipas atiduoti visas lietuviškas knygas; brolis sako, kad daugiau nėra ir nebuvo knygų; Vasiljev'as ėmė krėst, iškrėtė visur — nieko nepelnė; pribėgo tada perpykęs kaip žvėris prie Poželos brolio ir rėkia: „atiduok knygas tu... tu *prachrost!*... *padlec!*... Atiduok, ba aš tave ant vietos padėsiu!...“

— Aš jokių knygų nežinau, sako Požela.

— E tu šioks, tu toks!... aš tau parodysiu!... *svolač!*... *sukin-sin!*... sukirmysi tu kalėjime!...

Ir išsivežė Poželos brolių; bet nuvežė iki Linkavos, mato, kad nieko neišgaus — liepė jam namon eiti ir ant rytojaus ateiti į Panevėžį. Ten vėl ką tik žandų nuo Pasiljevo negavo, net uždarytas į kalėjimą buvo; mislijo išsigąs... Pabuvo vikinas kokią adyną, paleido jį da kartą visai išperkūnavęs, išlojojęs.

Tai už kokių įrankių griebiasi mus šnipai! Vyrai! bukite gudrus kaip žalčiai ir tykus kaip avelės!

Žmogus.

Kuršenai (Šiaulių pav.) *Kratos ir žmonių plėšimas.* Žandarų viršininkas Ševiakovas su prokuratorium atsibalde į *Kursėnus* (Šiaulių pav.) iškrėtė *Franciškų Milašauski* jieskodami kažin kokių knygų, bet nieko neradę išsibeldė atgal.

13 lapkričio urėdninkas Šimbergis su šimtininku Jonačium gerai prisigėrė, o nebeturėdami daugiau iš ko begerti nuejo pas *Franciškų Milašauski* mislydami pasipelnę. Atėję pas *Milašauski* ir jo namie neradę iškrėtė jo kvatierą, kame atradę apie 20 britų ir 10 žirklučių paglemžę išsinešė. Paskiau iškrėtė *Teofilų Riškų* ir atėmė nuo jo knygutę vadinamą „Paveikslai“. Toliau iškrėtė seną bob-palaikę *Teklę Šumbarienę* našlę, dar kažkokias ten 2 bobas ir ant galo susigrudo pas *Feliciją Pocienę*, kami atrado *šimtmetinį kalendorių*, keletą dalių *gyvenimų Š. Š. senas Kantičkas, Novenas, Vartai dangaus, Aplan-kimas Š. Sakramento* ir daugelį kitų dvasiškų knygųčių. Prie to jie atėmė ir tas knygas kuriose buvo užrašomos drabužių mieros (Pocienė su Riškumi yra siuvejai, per ką tie ir siuti nebegalėjo, iki nebuvo išnauro išimtos nuo žmonių mieros). Bet jie matomai džiaugėsi ne tiek iš tų knygų, kiek iš jaunu bobų ir pinigų; bobos neatsigynė nuo urėdninko, kurs lindo į ančius ir po sijonu buk tai knygų jieskodamas, o kaip atrado Pocienės pinigų keles dešimtis rublių, kuriuos Pocienė buvo iš Amerikos nuo vyro apturėjusi, tai urėdninkas kuo nepasiuto bešaukdamas ir bekeikdamas ant Pocienės, kad toji nenorėjo atiduoti jiems tų pinigų, ir jeigu ne kiti namiškiai būtų subėgę ant to *gvolto*, tai be abejonės tuos pinigus urėdninkas būtų atėmęs nuo Pocienės, ir ji daugiau tų pinigų būtų ir nebregėjusi. Išnešė radę dar keletą pakiukų adatų ir Pocienei ir siuti nebliko su kuom; mat jie sako, buk tos adatos esančios iš Prusų.

Tikras vargas Lietuviams su tomis nelaimingomis lietuviškomis knygomis; policija knygų bejieskodama negana ką žmonėms išnešios pinigų, kaip tankiai atsitinka, bet dar pradės nešioti lovas ir lopšius sakydami, juog ir tie yra iš Prusų.

Sako buk tai apskundęs Pocienę žinomas pijokas ir vagis miesto Jonas Veilensas, kurs gyvendamas vienuose namuose su Pociene ir žinodamas, kad anai vyrs parsiuočia iš Amerikos pinigų, o pats negalėdamas prie jų presitaikyti, pranešė apie tai urėdninkui, kuriam bejieskant neva knygų bus lengva atimti ir pinigų. Nors prie kratos urėdninkui ir nepasisėkė atimti nuo Pocienės pinigų, bet jis su pagalba to paties Jono Veilensos išlupo gera vale nuo Pocienės 20 rub. Matai apart minėtų knygų buvo atrasta dar pas Pocienę jos vyro rankraš-

čiai nekurių bažnytinių giesmių, o Pocienei nemokant nei skaityti rankraščių, nei rašyti pradėjo uriadninkas po kelių dienų po tos kratos pašaukęs pas savę Pocienę rodyti anai rankraščius ir su pagalba minėto Jono Veilensio įkalbinėti anai juog tie rankraščiai esą labai priešingi valdžiai už kurių laikymą ji likšenti išsiūsta į Siberiją, bet jeigu ji duosenti jam 20 r. tai tuos rankraščius sugrąžišęs anai atgal, Pocienę pabugusi Siberijos užmokėjo uriadninkui prie akių Veilensio 20 rub., bet kada parsinešė rankraščius tai atradę juog jie visai buvo nekalti ir kaipo nemokantieji rašyti jokios bėdos už juos butų anai nebuvę, o kada ji suprato juog už minėtas Šventas knygas greičiaus gal gauti atsėdėti keles sutkas ir paprašė jas atgal sugrąžinti, tai uriadninkas jas pristatė pristavui, o paskutinis žandarų načalninkui į Šiaulius.

Kurpius.

Kursėnai. 7. gruodžio 1900 m. Franciskus Milašauskis ir Kazimieras Milašauskis iš Nausodžio atsėdėjo Šiaulių kalėjime po 7 dienas už atimtas nuog jų 1899 m. 23 gruodžio lietuviškas knygytes. Pas F. Milašauskį buvo atimtas 1 egz. „T. S.“ ir keletas šėip jau knygyčių svietiškas įtalpos, o pas K. Milašauskį — kalendorių po 1 egz. 1898—1899 metų. Teipo-gi pas K. Milašauskio žmoną atrasta 1 elementorius, už kurių ir ji drauge su vyru atsėdėjo Šiaulių kalėjime 3 dienas.

Juozas Mejeris iš dvaro Gergždėlių 4 verstai nuo m. Kursėnų 4 gruodžio atsėdėjo 7 paras Šiaulių kalėjime už keletą svietiškas įtalpos lietuviškų knygyčių ir 1 egz. „Kas yra, o kas bus“, kurios buvo nuog jo atimtos 13 d. liepos 1900 m.

Kurpis.

Radviliškis. *Nubausti.* 9 d. gruodžio 1900 m. 4 ukininkai iš *Radviliškio* atsėdėjo Šiaulių kalėjimo po 4 rutkas už atimtas nuog jų praeitą vasarą senas lietuviškas maldaknyges, Saltinius, Altorius ir K. Penktas ukininkas ten pat iš *Radviliškio* užmokėjo štriopas už tokias pat nuplyšusias maldaknyges 15 rub. 20 kap.

— (*Prapuolęs prasikaltėlis*) Dabar policija jieško slapčia *Stanislavo Rupšio*, kur ir kaip jis gyveną maskoliai sako, kad jis pasitraukęs iš Liepojaus nuo policijos priežiūros, ir dabar apsigyvenęs Lietuvoj. Po teisybei jau dveji metai kaip pasibaigę Rupšio priežiūra Liepojuje ir jis valnai galėjo grįžti į Lietuvą. Nežinia kam maskoliams jis dabar bereikalingas.

Alsėnai. (*Raseinių pav.*) 8 rugsėjo 1900 m. netoli nuo Alsėnų (*Raseinių pav.*) tamožnės tapo nušautas parubežinių sargų. Jonas Gaigalas.

Gaigalas buvo blaivas, bet neturtingas žmogus 30 metų, turėjo jauną pačią ir 3 vaikų,

kad pasipelnę ant plutos duonos nuėjo jis 7 d. rugsėjo vakare į Prusus parnešti pakį knygu. Maskolius paėmęs už perleidimą 50 kap. sumislyjo atimti ir visą našulį. Maskolis visa gerkle ėmė rėkti, idant Gaigalas mestų pakį. Gaigals nespėjo numesti; kaip maskolius paleido du šuviu, kurie kiauriai per viduris perejo ir už 5 valandų Gaigalas mirė, palikdamas biedną našlę su vaikais.

Ryga. (*Slapta policija.*) — Pabaigoje rugsėjo mėn. 1900 m. tapo žandarų iškrėstas ir suimtas *Domininkas Miklius*. Žandarai jį krėtė jieškodami lietuviškų knygu ir laikraščių, bet už ką sujėmė, nežinia, nės nieko nerado. Pasakoja buk tai už tai, juogei jis gyvendamas Liepojuje 1897 m. ir paskiaus Kaune pardavinėjęs žmonėms laikraščius ir daugeliui reikalaujančių čia Rygoje žadėdavęs parupinti laikraščių. Tarp reikalaujančių buvęs vienas iš paslatinės maskolių policijos ir jam Miklius teip-gi davęs. —

Tas lai buna ant didžiausio pamokslo visiems tėvynainiams: nežinomoms žmogystėms nereikia nė žadėti, nė pardavinėti lietuviškų knygu ir laikraščių.

Kurpis.

Ryga. Rygos „Lietuvių Pašalpos Drangystė“ buvo sutarusi 21 spalio 1900 m. lošt teatrą ir užprašė vietinę trupą lietuviškų lošikų, kurie ir buvo apsiėmę tą savo darbą paaukaut ant Draugystės naudos. Sutarė perstatyti 2 komedijas! — „Amerika Pirtyje“ ir „Dėdė atvažiavo“. Bet policija neleido, lošt, sakydama, kad nėra Drangystės įstatuose parodyta, juog Draugystė gali lošt teatrų, — tik parodyta, kad ji gali dirbt pokilius su šokiais. Sako, kad teip atsitiko dėlei to, kad Mintaujiškiai ir Liepojiškiai su savo teatrais įerzinę policiją*). Dabar Rygoj uždrausta spaudinti afišas lietuviškai. Tai-gi ir vietinei Lie.uvių Pašalpos Draugystei tvirtai prisakė, nebspaudent rokundų knygu ir kitų visokų draugystės dalykų. Nežiurėdama ant tų visų prispaudimų, vietinė trupa lietuviškų aktorių sutarė ant kalėdų lošt teatrą ir padavė prašymą į policiją. Kaip jiems nusiėduos su tuo daleidimu dar nėra žinios, bet rodos, kad gaus.

Lieturanis.

Valščių Reikalai.

Valščių raštininkai. Atsilankydams Bliuviškių raštiniųčioj *Griškabudžio* valščiaus (Naum. pav.) patėmijau visai negražius ir nesmagius pasiėlgimus mūsų raštininko J. Bybino. Musų vaitas da nesenei išrinktas. mažai supranta

*) Nepasakosiu čion visų jų klaidų kurias jie Mintaujoj ir Liepojuj padarė, — gana tik to, kad jie atspausdino afišas prieš rusiškus įstatus ir aplipdė ant stulpų. Už tai jiems nudraskė ir uždraudė lošt teatrą o kaltininkus — aktorius kalėjiman paėmė.

valščiaus reikalus ir pavelina valdyt ir plėst žmones savo raštininkams: sekretorius yra da nė-šio-nė to, bet mažesnis raštininkas J. Bybinas, kokio ten gudo žemskio sunus, yra tikras akyplēša, jis prieš valščionis pasirodo labai dideliu ponu ēšas, už kiekvieną reikalą atlupa nuog nesuprantančių valščionių po koki pusrublį ir daugiau, vienam žmogui parašė koki ten liudyimą ir atlupo apie 6 rublius, ir teip su viskuom elgiasi. Man rodos vertėtų susiprast žmonėms ir susitarus išmest už apykaklio laukan tą raštininkėlį, lai eina sau kiaulių ganyt, o ne žmones plėst: ak nuo valščionių ir nuo vaito tai priguli, ir galima yra paskirt dorus žmones: vietoje tokio gudo galėtų mus žmogus, lietuvis, šiokią-tokią duoną turēt.

Diegas.

Maskolių mokyklos Kalvarijos valščiuje (Suv. губ.) Lapkričio mėnesyje buvo didelis *skodas*. Raštininkas stovėjo ant prieangio ir klausinėjo, kas yra o ko nēr *skodas* buvo sušauktas dėlei mokyklų.

Kada načelninkas užsiminė apie įkurimą naujos mokyklos, visi ėmė rēkt: „ne, ne, ne, nereik mums iškātų, nenorim ir visi grudosi laukan. Lauke nepaliovė rēkė ir barškino i tvoras.

Kad neišbėgiotų visi, durys raštinycios tapo uždarytos ir načelninkas meiliu balsu klausinėjo, kur butų geriau pastatyt mokyklą, ar Jurgežeriuos, ar Brazeve. Paceyčius ir mozuras Račius atsiliėpė, kad jie norėtų, kad mokykla but Jurgežeriuos.

Tuom tarpu kiti iš tų, ką lauke liko, norėjo įeit i vidų, bet policija jų neleido. Tuomet tie ėmė rēkt: „nenorim, nereikia“ ir teip smarkiai rēkė, kad ir *skodas* girdėtų.

Načelninkas, sako, meilinosi prie žmonių kaip lapė ir privadžiojo:

— Kaip tai butų gerai, kad Jus vaikai butų mokyti, dabar jie nieko neišmano, kaip asilai, kaip jaučiai.

Viens iš klausytojų pasityčiojo iš načelninko, tai tą tuo paliepė žemskiui suimt. Bet kiti šaukė: „jei vieną suima, tai einam visi.“ Ėmė grustis, stumdytis . . .

Išėjus iš kanceliarijos Račiui visi puolė prie jo, viens su lazda durė, kits su kumščia, trečias su špyga: „tai tau reik škalu“! Paceyčius net bijojo išeit.

Skodas reikalavo, kad mokytų škalose lietuviškai, bent 3 syk ant nedėlios.

Načelninkas norėjo prigaut ir sakė, kad busė valia, bet nieko iš to neišėjo visi išsiiskirstė, — ir nē protokolo nesustatė.

Žioplųs.

Katp uriadninkai arktius perka? Pernai per šv. Traicės žomarką *Sėtuose* (Vilkm. pav.) atsivedė vienas žmogelis arklį parduoti; arkliaus buvo ne blogas, pirmą dieną žomarko išiułė už jį 90 rb., bet ukininkas tikėdamas daugiau gauti neatidavė už tiek; arklys patiko ir uriadninkui — po kelis syk priedamas dērėjo, davinėjo iš pradžios 60 rb. paskiu 65 rb., ant galo išiułė 70 rb. Ant rytojaus ukininkas, turėdamas daug kitų reikalų, paliko arklį parduoti savo tėvui senukui. Ateina žydukas vedinas šlubą, aklą, didele kumelaite ir nori su senuku mainyti, palieka prie vežimo savo kumelę ir užsėdęs ant arklio, neva norėdamas pabandyti ar gerai jis bėgioja — nujojo per miestelį ir išnyko iš akių; senukas laukė žyduko pargrįžtant ir nesulaukė. Atėjo sunus, dasižinojės apie atsitikimą ėmė vytis bet nei, žyduko nei arklio niekur ne surado. Ukininkas nubėgo pas uriadninką jį i pagelbą kviesti, taš be 10 rb. neina nei iš vietos; gavęs 10 rb. tuoj beveizint atvedė arklį ir žyduką, ėmė baisiai rēkaut ant žyduko, kam jis arklį svetimą nujojo, žydukas verk, perprašinēt uriadninkas liepė sumainyt atgal arkliais ir primokēt žydukui 1 rb. už tai, kad jis sutinka atmainty.

Tada jau urėdninkas prisitarnavęs ukininkui duoda už arklį 75 rb. ir dar liepia sau dėkavot, kad teip brangiai moka; bemokant pinigų pritruko 5 rb., tuoj pasišaukė tą patį žyduką pasiskolino nuo jo ir užmokėjo. Tokiu budu ukininkas nenorėdamas parduoti arklio už 90 rb. (arklys daugiau vertas buvo) su pagelba uriadninko geradėjo te gavo 64 rb. (iš 75 rb. turėjo užmokēt uriadninkui už sujieškojimą arklio 10 rublių ir 1 rb. žudukui už atmainymą nesumainyto arklio.)

T. R.

Parapijų reikalai.

Kantarų susiburimas. Naumiesčio pralotėlis per savo skupumą net numazino Dievui garbę. iš ko pasipiktino daugelis dievuotų žmonių. Per visų šventę žmonės džiaugdamiesi Dievo dovanomis, neužmiršta nē Kristaus ipėdinių. Velka maišais, pundais, gyvais ir negyvais daigtais, Dievui ant *apieros*, ale ne teip Dievui, kaip visai bažnytinei bandai. Na, ką padarysi — „gerus metus jaučia šuo ir katė“.

Teip ir Naumiestyje, baisybes aukų privelka. Ant to džiaugsmo buvo nuo senei įvesta, kad visų šventų vakare pralotas pakeldavo labai riebius pietus kantarams. Ale pernai pralotas, nežinia tikrai dėl ko, nedavė vakare tų pietų (turbut jam išrodė, kad šį metą mažai aukų privilko). Ant rytojaus paprastai giedodavo kantarai ražančių buk tai už dušias, ba ta diena vadinasi Uždušnė, o šimet jau neteip

atsitiko. Kantarai atėjo gana anksti į bažnyčią, ale negiedojo, bet stovėjo sau sustoję. Pralotas jau nesykį tokius priešgynius privadžiojo:

— Vaikuti, atsistojęs pas katapelį ir stovi (jau aš ve pribausiu: atejau, esu, ale negiedu) — na, ką tu, vaikuti, padarysi! Aš tik peržegnoju, tai daugiaus mačyja, negu dešimts ražančių — ką tu prieš galingą žmogų keli vainą! . . .

O tą visa vainą sukėlė prieš tėvelį tiktai vienas kantaras Bendorius.

Kas-žin-kas čia toliaus pasidarys, dusauja pralotas, i ką tie žmonės išeis, kad gal prieš tokią asabą kelt *buntą*. Matyt, kad jie teip padarytų ir prieš patį Dievą, prieš kurį kožnoj, valandoj drebėt reikia, dabar jau antrą straiką pakėlė prieš tokią *asabą*, kurią šenavoje, anot jo, visas sutvėrimas *šenavojo* (ir žvirbliai!) o dabar žmogus, klopas, nebijo.

Na, kad but galima, išitaisytų tėvelis bizuną, o duotų nepaklusniems parapijonams, kad jo bijotų kaip caro.

Bažnyčios tarnai. Teip-gi Naumiesčio kryžininks, (i ką kryžių neša einant, apie bažnyčią), pametė kryžių nešęs. Mat budavo kožną metų duodavo kryžininkui po aviną — žinoma, iš *apiėrinų*, ką parapija atveža, — šimet nedavė kryžininkui avino, da žmogelis prašė, bet pralotėlis atsakė:

— O, vaikuti, kitąsyk nekaltas avinėlis nešė kryžių, o dabar jau ne, jei nori, pirk.

Kryžininks numetė kryžių ir palikęs nuėjo prie savo darbo.

Naumiestyje pirma kapininiu buvo toks Brazys, ale tam pasenus, uždėjo kitą labai paiką ir niekam nevertą žmogų, kuris kaip žinoma atsižymėjo judošium nutraukiant potograpiją a. a. V. Kudirkai, dabar jau jį numetė Kapininis tas vienam galvą perskėlė, kitam ranką išmušė, kitam koją išspyrė, pralotui net ausys užkurto nuo skundų, dabar uždėjo kitą Nežinia koks tas bus.

Davatkų dievotumas. Antrą nedėlią Adventų per pamokslą labai graudžiai barėsi pralotas ant davatkų už perdidį jų dievotumą. Mat jos belipdamos per aukštą šventoriaus murą ir išžiūrėjusios į šventųjų gyvenimus nuspardo murą ir pragaištį daro.

Paskui jos atsigula pas bažnyčios duris ir ten laukia, kol duris atidarys. O kaip duris atidaro, tai smunka i bažnyčią už vieną kitos pas jaunoکو spaviednyčią, o paskui išeina iš to didelis pasididžiavimas tarp jų: buk tai didesnius atpuskus apturinti ta, katra pirmiau prie jaunoکو pribėganti.

Nežinomos knygos. Kunigas baisiai barė žmones už skaityma knygų, kunigams nežinomų.

Jau, vaikučiai, išsiplatinusios tokios knygelės po visą parapiją, ir jau daugumas jas skaito.

Meskite, vaikuti, visas tokias i ugni, o jeigu nemesite, *spaviednės* neprieisite, ir amžinai pekloj pražusite.

Žmonės apie tai labai daug kalba: nežino, kokios tos knygelės blogos, o kokios geros.

Bažnyčios Tarnas.

Škotijos Lietuviai.

„*Šviesos Draugystė*“ išsiplatininus yra po visą Škotiją, kiekvienam kaime Škotijos tverias kuopos. Mokestis: 6 penai kas mėnesi, išsirašymas — šilingas.

„*Šviesos Dė*“ turi dabar 68 sąnarius *Bellshill* — 7. *Bethwell Park* 12. *Niew Park* — 18. *Blantyre* — 8. *Glasgow* — 8. *Hamilton* — 5. *Wischow* — 6. *Skotss* — 2. *Carfin* — 1. *Newmans* — 1 išviso 68.

Sąnariai kiek vienam kaime daro sau skyrium sueigas, sudeda pinigų siunčia centro kasieriui. Daro keturias viešas sueigas per metus. Sekretoriui yra pavesta aprupinti visus reikalingais raštais. Prieš naujus metus darė kuopos sueigas ir tarėsi ką išsirašyt ant kitų metų. Nutarimus siunčia sekretoriui.

Niew Park kuopa! nutare išsirašyt: 4 ekzem. „*Ukininko*“, 2 — „*Varpo*“, 1 „*Vienybės Lietuvinku*“, 1 — „*Lietuvos*“, 1 — „*Vilties*“. *Bethwell Park* kuopa: 2 ekz. „*Ukinink*“, 1 — „*Varpo*“, 1 — „*Lietuvos*“ 1 — „*Vienybės Lietuvinku*“.

Likusiejie piningai lieka kasoje ir už juos perka knygas. *Erš*.

Geras pelnas.

Kas ima 20 ekz. „*Ukininko*“ ir „*Naujienu*“, tas ganna tuos laikraščius už *pusę prekės*, t. y. už 75 kap. ant metų.

Kas ima 50 ekz.

„*Ukininko*“ ir „*Naujienu*“ tas gauna už *trečią dalį prekės*, t. y. už 50 kap. ant metų.

Be to stropus platintojai lietuviškų raštų gali tikėtis *priedų* ir *dovanų*.

Atsakymai.

Liepkui. Tamistos laišką ir pluoštą rankraščių gavome. Stropumas jus pagirtinas. Tamistos velyjimus pasirupisime išpildyti ir apie Tamistą neužmiršime. Gelbėsimes vieni kitus, kaip galėdami. —

Kurpiui. Tamistos prisiųstos žinios mums tinka. Meldžiame daugiau.

Pilkiui. Deking esame Tamistai už plačias žinias apie lietuvių persekiojimą. Teisingi aprašymai faktų mums labai reikalingi. Tik, meldžiami, palikit daugiau tuščių popieros.